Ч. 192 (17.868). Львів, пятниця 28. серпня 1931. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ВОЛИНЬ ЖИВЕ!

(Кореспонденція з Волині.)

Останніми місяцями долітали з Волині до ширшого українського загалу самі сумні вістки про місцеві відносини й прояви життя. На підставі цих вісток, могло, з одного боку, повстати в ширшій нашій родині враження, що наше національне життя, зустрічаючи дуже поважні перепони, завмирає; а з другого боку, наші волиняки під впливом цих вісток, особливо в глухих місцевостях, моглиб підупасти на дусі.

Тому слід ствердити, що подібні висновки й уявлення не відповідалиб дійсности. Нема лиха без добра. І те лихо, яке переживають наші маси, має й свої добрі сторони. У боротьбі за елементарні права на національне життя й розвиток наші маси помітно гартуються, виробляючи в собі щораз більше свідомости та впертого гону до кращої майбутности.

Можна вже з певністю й сміливістю сказати, що українські маси на Волині пережили національну крізу, а разом з цим виявили таку міру живучости, що всі побоювання за них уже більше не мають підстав.

Всі заходи, які мали за завдання звести наше селянство з національного шляху чи то в бік інтернаціоналізму в розумінні безнаціональности та червоного москвофільства, чи то в бік національної утраквізації — завели. Хлопячий сельробізм щораз сильніше забарвлюється на національно та позбувається якоїб то не було московщини. Чорний москалізм, що його думали підтримати за допомогою православя деякі батюшки на чолі з епископами й консисторією, ганебно програв. А від певних акцій „вуїстів“ залишився тільки сумний спомин та неприємний чад. Взагалі дуже шумлива акція т. зв. „співжиття“, можна сказати, збанкротувала.

Правда, хрунівська робота дуже зміцнила й підсилила сельробівський і комуністичний рух, що стверджує й місцева преса, але разом з тим зросла національна свідомість і другої частини населення, що настроєна національно.

Московські батюшки, оконстатувавши врешті своє банкроцтво, тратять голову й кидаються в усі боки. На останніх „соборчиках“, скликаних з розорядження вищої церковної влади з метою обміркування положення і вишукання засобів рятунку, вчорашні москвофіли починають уже говорити про „наближення до народу“ та спеціяльну літературу українською мовою. Правда, говориться про це не з любови до нашого народу й не з переконання, то так повинно бути, а з міркувань власного рятунку.

Хрунівській акції пошкодила одна дуже дрібна річ: брехня. Всі їхні слова розминулися з дійсністю й ні одна обіцянка щодо школи, українізації церкви, українського впливу в самоврядуванні й т. д. не здійснилися. Навпаки, до чого вони приклали свою руку, там українство корчилося й українські права та впливи зменшувалися, там усе переходило в чужі руки та під чужу керму.

Наше селянство вже занадто виросло й усвідомилося, щоби належним способом оцінити ці явища життя й зробити для себе належний висновок. Тому й не дивно, що хруням до „українських комітетів“ доводиться вибирати неукраїнців, що викликає серед нашого населення зрозумілу іронію, а навіть глузування.

Загально явище таке: нарід ще сильніше прагне жити своїм власним національним життям і ще гостріше оцінює перешкоди до цього природнього гону. Словом, чим сильніше накручується наша національна пружина, тим з більшою силою вона розкручується.

Особливо зворушливе пробудження нашого волинського Полісся, того Полісся, що так дбайливо охороняється від українських інтелігентів. Чого не зробила книжка, газета та живе слово, що ллється нестримно понад усякими штучними гамами по селах і присілках, те зробили сезонові роботи.

Поліщуки, бідуючи на своїх багнах і пісочках, щоліта розповзаються по Волині на жнива великими масами. Їде на жнива звичайно молодь. Протягом місяця встигає придивитися національному рухові в ріжних повітах, прислухатися до того національного гомону, що дзвонить над рідною землею таким привабливим злотодзвоном, зачерпнути дещо з практичної роботи, і потім несе всі ці духові й культурні скарби у свої поліські села й хатки. І там вони дозрівають і дають перші кільця та паростки.

І ось перше цікаве явище серед поліських дівчат і молодух: кожна з них вважає питанням своєї чести мати вишиту українську сорочку. „Просто показилися“, — скаржаться батьки та мами. Але що це обходить молодих? І ви бачите, як ці дівчата, йдучи пішки на жнива десятки кільометрів у постолах, де сядуть, там уже й вишивають.

Або в такому то селі (З.) підлітки постановляють: закласти гурток тих, що не пють і не курять, та віддавати гроші на просвіту, словом — на культурно-національну справу.

Три роки експериментів у напрямі утраквізації національно-культурного життя Волині, безперечно, загальмували це наше життя, але одночасно й дали яскраві докази того, що все спрямоване на спинення національного руху, мусить раніше чи пізніше збанкротувати.

Отже в сьогодняшні сумні дні наша ширша українська родина може мати ту втіху, що Волинь живе-думає, все більше розуміє і все сильніше прагне жити своїм національним життям.

Senex.

Ратуймо останки нашого шкільництва!

Від ряду літ спостерігаємо з жахом, що стан нашого шкільництва корчиться прямо на очах. Тисячі народніх шкіл стратили свій український характер, а кілька середніх вже не істнує. Справедливо обурюємося на зарядження, що спричинили цей жалюгідний стан, а ми не маємо ніякого впливу на них, але часто забуваємо, що в неодному і ми самі поносимо вину. Деякі з наших державних шкіл падуть самочинно, з недостачі фреквенції. То сталося з 7-клясовою школою вправ державної учительської семинарії з українською викладовою мовою у Перемишлі передількома роками, а тепер висить загроза замкнення над школою вправ при III. державній семинарії у Львові та над самою учительською семинарією з українською викладовою мовою у Перемишлі. Обі школи мають дуже малу фреквенцію. Про істнування української учительської семинарії у Перемишлі наша суспільність забула; всі з цілого краю тиснуться до III. держ. семинарії (української) у Львові, а родичі, яких доньок не приймають до цеї школи, бо вона переповнена понад норму, лихословлять дирекцію школи, закидуючи їй злу волю. Рівночасно у поодиноких клясах перемиської семинарії смішно мале число учениць. Аналогічний образ бачимо в школі вправ III. держ. семинарії. Коли семинарія переповнена, то школа вправ малочисельна, а цього шкільного року осягнено вже рекорд, бо до 1 кляси вписалося всього 3 учениці. В часах редукції учителів і цілих шкіл є це каригідне занедбання і, коли ці школи замкнуть, львина часть вини спаде на нашу суспільність. Заки шкільний рік почався, можна би ще збільшити фреквенцію школи вправ у Львові; тому родичі, що мають діти у відповіднім віці, повинні їх там вписати. (Адреса: вул. Стшала 3, бічна Набеляка, близько трамваєвого перестанку при вул. Потоцького). Школа ведена гарно; вчать там добрі сили, а учителька, про яку згадано свого часу в „Ділі“, що вона не знає добре української мови, вже перенесена із цеї школи до польської. Взагалі справами нашого шкільництва не лише приватного, але і державного, повинна зайнятися „Рідна Школа“ та слідкувати за тим, щоби ніодна школа не падала та ще із нашої власної вини, бо шкіл маємо за мало.

Як поширюють православя на Лемківщині.

Візитація православних громад православним епископом для Галичини.

Слідкуючи за церковним життям на наших землях, не можна не завважити одної маркантної події останнього часу, якою безперечно є поїздка православного епископа (призначеного недавно для Галичини) Симона по Лемківщині. Цеж перша офіційна візитація церковної, православної влади по правосл. громадах Лемківщини, які повстали там після війни, головно у останніх кількох літах.

Свого часу перехід кількох гр.-кат. громад на праславя на Лемківщині найшов був сильний відгук в українській пресі, але останніми часами ця хоч і важна справа притихла. Тому не буде зайвим подати короткий опис цеї поїздки, яка м. ін. є свого роду підсумкою дотеперішчих успіхів православя на Лемківщині.

З тої поїздки находимо обширний звіт у тижневику „Слово“, органі митр. Дионісія, що виходить у Варшаві. Автор його Ю. Павлишин, редактор „Слова“. Підчас поїздки, що відбулась в днях 19.—21. червня ц. р., відвідав еп. Симон три основані на Лемківщині правосл. парохії: Мшану, Липовець і Тиляву. У Мшані після в зитації тамошньої правосл. церкви, вийшов нагроти відізджаючого епископа Симона тамош. гр.-кат. парох (sic!) **о. Кирило Чайковський** та привитав його промовою, з якої позволимо собі навести за „Словом“ ось таке цікавіше місце: „Я як представник Уніятської Церкви і села Мшани уважаю за свій обовязок витати Тебе, Владико, як Архипастиря во Христі. Мене дуже тішить, що Ти, Преосвященний Владико, укріплюєш мій руский нарід в любови і вірі... Поцілуй, Владико, вот сей хрест, з котрим я сидів в Талергофі, це хрест нашого народу... Опісля по християнськи обцілувалися православний Архиерей і уніятський душпастир“.

Словом — прекрасно!

Відтак після короткого побуту у другій православній громаді, в Липівці, де теж є приділений правосл. священик М. Попель, переїхав еп. Симон до Тиляви.

Це перше село на Лемківщині, що після війни перейшло на православя. Тут задержався еп. Симон і на слідуючий день т. є. на неділю. На тому селі і покінчився обїзд еп. Симона. В неділю відбулася в Тиляві маніфестація, можна сказати „ревія“ лемківського православя, а з тим і тамошнього русофільства. На цей день прибули м. ін. православні зі Закарпаття під проводом своїх священиків. Підчас богослуження, в якому брало участь 14 правосл. священиків „були возложені нагороди за користну службу на о. прот. Криницького (палиця), о. П. Швайку (намилавка) і о. Ф. Білоцерковського (набедренник)“.

Після Євангелія виголошено три проповіди, в яких два проповідники о. Криницький і Ханат

(Закарпаття) зокрема підчеркували своє попереднє уніятське душпастирство.

Підчас посвячення води виголошено ще одну проповідь, а відтак на обіді в тостах і промовах підчеркувано передовсім ролю митроп. Дионісія, що спеціяльною опікою окружує Лемківщину та висловлено побажання, щоби „посилати туди добрих пастирів". Вечором відбулося засідання Ради Духовної Правосл. Місії.

Слідуючого дня еп. Симон відїхав до Перемишля, де стрічала його тамошня правосл. громада. Після відвідин команданта перем. ДОК та оглянення міста, відїхав до Варшави.

Цікаво булоб нам знати, як зареагують відповідні наші греко-кат. кола на описане „братання" греко-катол. пароха-москвофіла о. Чайковського з православним епископом?

Конґрес зорґанізованих національностей у Женеві.

ВИЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ.

На семий конгрес зорганізованих національностей у Женеві вже виїхали делеґати Українського Нац.-Демократичного Обєднання в особах посолки *Мілени Рудницької* та посла *Зенона Пеленського*. При цій нагоді слід замітити, що на цей конкрес мав цього року їхати пос. д-р *Ярослав Олесницький*. На жаль, він, перебувши важку недугу, не почувався ще на силах вибиратися у таку далеку дорогу. Замість нього виїхав туди посол Зенон Пеленський. І пос. Мілена Рудницька і пос. Зенон Пеленський останутъ у Женеві ще й по конґресі, щоби там бути підчас нарад Ради Ліґи Націй, що тріватимуть від 1. до 7. вересня як також підчас пленарних засідань Союзу Народів, що тріватимуть кілька днів безпосередньо після засідань Ради Ліґи Націй.

Як Мадярщина дістає позичку?

Всупереч офіціяльним запевненням, що французька позичка для Мадярщини не звязана з ніякими ґарантіями, паризький кореспондент білгородської „Політіки" подав реveляційні інформації, серед яких умовин приплинає французький капітал до наддунайської держави. Першою умовиною, подиктованою Мадярщині, було уступлення кабінету Бетлена. Взагалі Франція зажадала за свою позичку великих політичних ґарантій, а саме щоби мадярський уряд виявив отверто своє становище в деяких політичних справах. Зажадано безумовно уступлення уряду Бетлена, щоби зробити місце для нових політичних комбінацій. Новий мадярський уряд має підготовити опінію для приняття подиктованих умовин. Цікаве, що в офіціяльній інформації означено процент французької позички на 5 %, до того % банкирської провізії, а тимчасом згаданий кореспондент повідомляє, що цей процент виносить на ділі 11. Річ ясна, що в мадярських політичних колах його реверляції викликали велике враження.

Гендерсон і конференція

в справі роззброєння.

У звязку з уступленням Гендерсона з кабінету побоюються, що він утратить автоматично становище предсідника майбутньої конференції задля роззброєння та що це стане на перешкоді скликанню самої конференції. На це відповідають, що предсідником вибрано його не як міністра закордонних справ або члена робітничої партії, але зовсім **ad personam**. З іншого боку зачувати, що його уступлення з бритійського уряду зміцнить слідні в деяких державах голоси за відложенням речинця скликання конференції.

З церковних справ.

Невже російська греко-катол. семинарія у Дубні?

З Волині пишуть нам: П. Евген Онацький, подаючи свої римські розмови в справі „ревеляцій" АТЕ про відірвання справ гр.-кат. Церкви від Східньої Конґреґації і передачі їх комісії **„Pro Russia"**, завважує, що „доки в греко-кат. Церкві живе справжній народний, український дух, доки її єрархів, як тих, що находяться під Східньою Конґреґацією, так і тих, що находяться під комісією **„Pro Russia"**, живить і спонукує до акції — разом з релігійною — непоборна національна ідея, доти не страшні їй будуть жадні сторонні інтриги, доти стоятимуть при ній міцно лавою народні маси. Що значить у порівнанні з тим ділєма приналежности до тої чи іншої бюрократичної установи".

Ми, волиняки з радісною заздрістю глядимо на гр.-кат. Церкву в Галичині, де єрархи і духовенство ведуть релігійну працю, та рівночасно піклуються і культурно-національним рухом. Видно у них єдність і гармонію з народніми масами. А в нас? По одній стороні українські маси, а по другій духовенство з дуже малими вимками, а єрархи в цілости, ворожі українській ідеї.

Не дивно воно тому, що багато наших на Волині так прихильно ставиться до унії — яку голосять галицькі священики, а в останньому часі приїзд епископа Миколи таки дуже багато зєднав собі населення.

Однак не можемо зрозуміти, чому нас ділять. Чому одні українці гр.-кат. мають належати до Східньої Конґреґації, а другі до комісії

„Pro Russia". Чому для нас нема аналоґічної комісії **„Pro Ucraina"**. А думаю, що пять міліонів українців гр.-кат. і нас трицятькілька незєдинених скоріше до цього мали би право? Все те для нас волиняків незрозуміле і дивне. В польських часописах подана була вістка, що в нас у Дубні має повстати гр.-кат. духовна семинарія — але з російською викладною мовою, а білоруська і українська мова як предмет.

Та вістка — не знаю з яких кол вона походить і чи є вірна — являється для нас дуже образливою. Невжеж приналежність української території під юрисдикцію комісії **„Pro Russia"** мала би відчути її благодати в формі насаджування російських семинарій, а вслід за цим і московського духа, який пригнічує тепер нашу православну церкву?

Маємо надію, що Апостольський Візитатор Преосвящений Микола зверне увагу римських кругів на цю справу та зуміє переконати, що Комісія **„Pro Russia"** з російськими семинаріями має велике і принадне поле до успішної праці унійної, але між корінним російським народом, а не на українській Волині. Таким ставленням справи семинарії — якщоби ця вістка була правдива — симпатії наші до унії спадуть до нулі.

Волиняк.

Неспокій в Еспанії.

З Мадриду повідомляють, що на еспанського міністра внутрішніх справ Мавру готовилися три робітники зі замахом. Хотіли вбити його подібно як свого часу консервативного президента міністрів Дато. Заговірників досі не зловили.

У звязку з баскійськими заворушеннями пляновано також в Астурії численні віча з протестами проти проєкту нової конституції. Влада заборонила ті віча. У Пампльоні прийшло в часі протиреспубликанської демонстрації до сутички з республиканцями. В каварні виявалася дика бійка, противники кидали на себе кріслами і ліхтарами. Втихомирила їх цивільна ґвардія. Кільканацять осіб вийшло з ранами, переважно від ударів прикладами.

Крім політичної боротьби приходить ще й боротьба релігійна. В цілій північній Еспанії воюють прихильники уряду з католицьким населенням. В Барсельоні побито 13 осіб, як виходили з церкви. Подібне діється в інших сторонах.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. СЕРПНЯ 1931.

НЕЧАЄНКО.

Лист із Кракова.

I

Вакаційна пустка. — Зїзд есперантистів. — Баль народів. — Конґресова пригода.

В серпні.

Краків? Знаєте це поважне, може аж надто спокійне й доволі нудне місто? З вузонькими вуличками середмістя, з масою костелів і характеристичними шапочками та пейсами мешканців Казімежа. У час канікули стає він ще нудніший. Сморід розпеченого сонцем асфальту та задуха вузьких вуличок вигнали на час ферій шкільну молодь та тих, що можуть собі позволити як не на Закопане, Криницю, то бодай на якийсь там Клай чи інші Качіписки. А кому вже доля чи кріза не дозволили виглянути поза Краків, то цей втікає бодай на „пляжу" та прохолоджує своє спітніле тіло у брудній і густій від купальників Вислі. А в неділю „каяком" Вислою до Белян чи автобусом, а то й пішком до Вольського ліса. Якби тільки дальше від міста.

А в місті пустка. Часом аж дивно для кого призначені ті широкі хідники на „А—Б", коли немає кому по них ходити. А чи треба згадувати про порожні каварні та кіна? Хіба цирк та „лігові мечі" не нарікають на касу?. І львівська опера та оперетка, що сюди загостили.

Останніми днями зароївся Краків. Це з нагоди 23. Міжнародного Конґресу Есперантистів. Дізнаємося про нього зі зелених хоруговок, з есперантською звіздою і по тому, що у книгарських вітринах появилися всякі есперантські самоучки та література, ще й і з афіш. Але найбільше по мові. Бо у звичайний час на вулицях пануючою мовою — польська, а хіба десь на Казімежу, жидівська.

А тут нараз від кільканацяти днів чуєте стільки ріжних мов, наче у вавилонській вежі! Що крок нові типи, нові лиця, поміж якими натрапите й на східні, скісні очі. Але над тим усім ріжноязичієм спільні звуки, спільна мова, що її всі гості розуміють. Це штучна мова — есперанто — в практичному вжитку. Доказ, що це не нереальний витвір фантазії мрійника-лікаря, і не сама утопія. Ось послухайте як японець, професор з Токіо викладає про пропаґанду есперанта у його батьківщині. Якби говорив по свому, то европейська публика тільки рот розявила би.

А ось гляньте. Баль Народів у Старому Театрі. Он там у бічній салі заховалася парка молодих есперантистів, стуливши голови на любій розмовоньці. Вона огниста брунетка — мадярка, як каже її народній стрій, він зимний північник, якийсь естонець чи швед, і цією штучною мовою створили природню ідиллю.

Варто глянути на ту міжнародню юрбу помережану ріжноколірними національними строями. Перед вели болгари, а радше болгарки, яких національні строї дуже наґадують наші. Болгарка й одержала за найкращий стрій І. нагороду від міжнародного жюрі. Другу мадярка, а третю естонка.

Краківські строї, яких було найбільше на салі, (була й „Місс Польонія") не викликували специяльного захоплення. Так само чеські.

З мужеських зокрема звертав увагу китаєць у балевому строю. Чорні штани і... білий, короткий „смок". Як на теперішній, літний час дуже практично і вигідно.

Та це тільки мимоходом.

А Краків супроти конґресу? Усміхається приємно, витає. Всі, від наказного бурмістра, аж до сірого купчика стали завзятими прихильниками есперанта. Конґрес, не щонебудь; цеж почесть, пропаґанда но, і інтерес. Інтерес не такий поганий, як на ті „кризисові" часи та ще в огірковому сезоні.

А треба признати, що добре приготовився Краків до зїзду. Скільки то лише мороки мали субєкти, кельнери і ін., бо кожен купець, каварняник чи цукорник хотів перед своїм льокалем вивісити на час конґресу для вигоди і приманы гостей: **„Oni parolas esperanto"**.

Користали люди з 10 денного курсу цієї мови отця Чше (**Cseh**), що попередив конґрес. Проспекти обіцювали, що цей славний зі своєї оригінальної методи навчання мадярський священик вивчить за 10 днів говорити по есперантськи. І студентка і професор і субєкт і старий емерит все носило підручники тай виковувало слівця. І вже є навіть наслідки. У кожному льокалі, де висить **„Oni parolas"**, відповідний деліке... пардон — репрезентант вистогнує зі себе порцію слів, що їх щойно вивчив. Але дивно. Ця часом недоладна плутанина слів не викликує у чужинця усмішки наслідком такого незнання. Він теж заговорить до нього тією мовою, часом навіть з деякими зупинками, коли забракне йому відповідного слова.

Так хоч і серед мук всеж таки народжується міжнародне порозуміння. Але хіба на словах.

Бож відому подію з українськими представниками на конгрес не можна назвати кроком до міжнародного зближення хоча би й на ґрунті есперанта.

Не цікаво за чиїм почином і з яких мотивів це сталося. Зрештою можемо легко догадатися. Але важне, що це сталося саме серед есперантистів, мовляв, пацифістично настроєних, що своїм завданням поклали стопити всі народи світа в одну сімю, усуваючи те, що найбільше їх ріжнить себто ріжноязичіє.

Одначе ця конґресова пригода не повинна знеохотити нас, українців, до засвоювання цієї штучної мови, доволі легкої до вивчення. Її практичне значіння зокрема ми повинні розуміти, як велике влекшення у міжнародній праці і зносинах, тим більше, що досі ми живим мовам, безперечно тяжчим до вивчення, присвячували доволі мало часу та праці. Якби не конґрес і ця пригода, не знали би ми, чи взагалі істнують ще у нас люди, що цікавляться тим рухом. А тимчасом міжнароднє життя має свої вимоги. Передовсім треба знати одну із всесвітніх мов. А нею є між іншим есперанто.

(Докінчення буде.)

З нашої Гуцульщини.

Допис з Ворохти над Прутом.

Посвячення Народнього Дому. — Нова церква і конфлікт за бані. — Гостина українського театру. — Концерт Вп. Шмериковської-Приймової і Мих. Голинського. — Односторонні користи з „кліматичної комісії“.

Цьогорічний „український сезон“ у далекому карпатському селі Ворохті, що має вже свою славу чудового гірського літнища, — був особливо живий. Передовсім треба згадати про подію, яка своїм значінням переступає межі якогось місцевого випадку та має характер загально-національного осягу. Це — посвячення прегарної будівлі „Народнього Дому“, як власної домівки місцевої читальні „Просвіти“. Будовано „Народний Дім“ два роки, виключно власними жертвами місцевого гуцульського населення і їхож даремною добровільною працею. І в такому розмірно дуже невеличкому часі вдвигнено поверховий будинок, з просторою театральною салею, сценою, кулісами, ґардеробами та загалом 14 кімнатами, в яких відтепер буде восереджуватися ціле національно-культурне життя цієї частини Гуцульщини. Не диво, що акт посвячення Народнього Дому, який відбувся 9. ц. м., був святкований дуже урочисто. Полеву Службу Божу відправив о. пралат Куницький, який виголосив теж на відповдну тему захоплюючу проповідь, а саме посвячення перевів о. мітрат Базюк. З численних промовців, що витали комітет будови з його великим успіхом (до комітету належали пп. Івантишин і Стронський з „Учительської Оселі“ та гуцули Федір і Микола Гаврилюки, Микола Ґреджук і ін.), треба назвати передовсім сен. О. Кисілевську, яка зворушливими словами накликувала місцеве жіноцтво до громадської праці. Представник читальні „Просвіти“ з Микуличина, один тамошній гуцул, витаючи своїх сусідів є великим успіхом, з жалем підкреслив, що — на жаль — ніде інде на Гуцульщині в долині Прута нема другої такої української національної твердині. Вистава „Верховинців“ і весела забава виповнили решту програми того великого для української Гуцульщини дня.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. СЕРПНЯ 1931.

Д-Р В. МАКОВСЬКИЙ. 6)

Моє лікування.

(Докінчення.)

Від дансінґів до кіна. — Випадкові зустрічі. — Нова зустріч. — Розшуки і телеґрама. — Лікарська перевірка.

Моя знайома (ще „дуже гарна“) вельми на все цікава. Жінка.

— Я хотіла би піти, але самій мені якось не личило туди...“ (Вона лікувалась мабуть на зуби).

Я її зрозумів і ми поїхали на „Помірки“. Розуміється, лише для „її“ цікавости. Пляжа їй сподобалась, та (які дивні ці жінки) костюми та свобода на пляжі, ні. Більш не мала охоти туди їхати.

Тоді, як ми були, пляжа мала чорну атракцію: справжнього негра, кремезного хлопа, чорного як зі смоли, з білою як сніг перепаскою на бедрах.

Зате моя знайома любила „дансінґи“. Так ми обоє згідливо порішили, дальші прогульки дещо зредукувати в хосен пополуденного дансінґу. Танцювала виїмково, але любила приглядатися. Та важко сидіти в каварні і попивати „Нафтусю“; послідовно мусів я в „ярській“ дієті поробити деякі невеличкі „ухили“.

Моя давня знайома любить і кіно. І тут треба було жертвуватися для неї. Та це з мого боку справжня пожертва, бо я не аматор цієї новітньої музи. Після кіна відводити знайому далеко домів. „Ординація“ заборонила і їй і мені скору ходу та втому. По дорозі треба було відпочати, відсвіжитися; тому конечний був „ухил“ до ресторану. Музика, дансінґ „співачки“, тощо і вже була північ.

А попри те заєдно треба було тямити про хоре серце, вагу, дієту, купелі, порошки, краплі, лікаря і бодай здебільшого про домашній порядок. Та й не забувати про...позатрускавецькі знайомости.

Ох, доленько!

Зате ціле передполудне не було в Трускавці ревнішого послідовника всяких „ординацій“ від мене. З деякими „ухилами“ в часі і „редукціями“ в воді, я за пів дня виконував (майже) те все, що незуґарна ординація розтягала на цілий день. Щоби бути готовим на пополудне. Ануж сліпий „припадок...“ — як не на еспляналі (понеділок), то при „Нафтусі“ (вівторок), як не при „Броні“ (середа), то при „Зосі“ (четвер), як не біля Міцкевича (пятниця), то біля кіна (субота), або таки біля її віллі (неділя) — зведе нас разом, хоча звичайно так було, що як ми зійшлися „припадково“, то саме ніколи не мали часу. Ні вона, ні я.

— Даруйте, пане, я нині мушу...

— Вибачте, пані, я нині...

І з тим вічним браком часу, за хвилину ми вже йшли разом.

Раз моя давня знайома мала якусь дуже пильну орудку до Дрогобича. Та „припадок“ хотів, що саме і в мене тоді була теж дуже пильна орудка до Дрогобича. Вона поїхала туди по свою орудку, а я по свою. І нехай би хто нас видів як ми їхали, ану, чи дав би себе переконати, що це чистий „припадок“. І готова сплітка на гладкій дорозі.

Ось бачите, Пані, серед яких то важких трудів дня а то й ночі, минала мені ця — на яку я так надіявся, як на останню дошку рятунку — курація мого змученого серця.

А воно заєдно бунтувалось.

— Чого-ж ти бажаєш?... Що в тебе болить?... Чи пити, чи їсти, чи спатоньки хочеш?... кажу — бувало — до нього лежучи в ліжку, коли воно не давало мені вснути.

З лікарем весь цей час ми якось були в згоді. Він помічав, що я вдоволений з нього, коли мене не богато випитував та не псував мені мого гумору.

Та — до часу дзбанок воду носить.

Одного дня „припадок“ зрадив мене. Я крутився сюди-туди, випив одну склянку „Зосі“, другу „Марисі“, а її — не було. Та водилось, що вона нераз приходила пізніше як все. Сів я в задумі проти Міцкевича.

Аж нараз зпоза лавки ніжні дві ручки (які я насліпо поцілував) затулили мені очі. Я перехилив голову.

Моя знайома! Але не та; інша; теж давня. Радісно звиталися; розпити, відповіді і т. д. Як звичайно.

— Чи можете мені на хвилину товаришити?

— Пані! як що тільки дозволяєте...

І вже йдемо. Вона засипує мене чарівним градом своєї щебетливої розмови; я заслуханий і заливаємось сміхом.

Вдоволені йдемо (а серце репетує).

На еспляналі встигли ми захопити ще теплі місця на лавці, ледви розбалакались, ледви я дізнався де вона, що вона, звідкіля вона, коли вона — як надійшла... тамта перша, „давня знайома“. Я — піднімаючись з лавки — зложив висловний поклін і хотів підступити, привітати її. Але — жінки вміють — відклонитися так тендітно і щезнути в людській метушні.

Мені було ніяково. Ми саме на післязавтра плянували, а нині мали вирішити подробиці прогульки до Городища. „На це найдеться ще завтра доволі часу“, подумав я і вернув до моєї нової давньої знайомої.

Вечір злетів швидко, бо жіночі хвилини (вона-ж лише на „хвилину“ мене з собою забрала) бувають інколи предовгі. Вже пізною нічю, після вечері в „закладовім“ ресторані (з великим ухилом від „ординації“) ми розпращалися, бо вранці другого дня вона вже відїзджала з Трускавця. Я з китицею квітів ставився уранці на двірці.

Ціле пополудне ходив я нетерпляче від „Зосі“ до „Юзі“, від „Юзі“ до „Марисі“ в колісце. Лікар був замітно мною вдоволений. Приписав ще одну рецепту, яку я дбайливо доложив до попередніх.

Зполудня, на яку добру годину перед „припадковою“, я вже крутився між кіном і дорогою на „Помірки“.

Не прийшла. Я пішов на еспляналу, де музика, знов вернувся, крутився до вечора, видивив очі... Надаремне! Вечором — збентежений — пішов до її хати.

— Нині зполудня відїхала.

Читаючи це, Ви, Пані, певно зловтішно підсміхнетесь (бо якаб жінка...).

Даремне. Доки чоловік живе і бере участь у житті інших, мусить бути приготований на всілякі... випадки та припадки. В хаті на столику я найшов лист. Коротенький і чемненький: „Отримала вчора депешу, мусить негайно відїздити... Хотіла вчора попращатись, не хотіла перешкоджати... Пращає цією дорогою... бажає всього доброго... веселої забави...“

— Чи вона справді дістала таку депешу?... Заснув, нічого не видумавши. Зате другого дня

Подібний по значінню — в загально-національного погляду — здобуток української Ворохти, це звигнення впродовж останніх двох літ, одночасно в „Народнім Домом", нової гр.-кат. церкви. Високо на узбіччі гори, але при головній дорові, пишається нова церква, як справді величава репрезентативна будівля. Церква у гуцульському стилі, тільки 5 сріблистих бань підкреслюють звязок старого византійського церковного стилю з гуцульською архітектурою. За тих то 5 бань вибухнув, як кажуть, конфлікт поміж місцевим комітетом будови та станиславівським владикою, який добачив у тих банях момент православія. Нині цей конфлікт уже, здається, щасливо закінчений, бо місцевих гуцулів ніяк не можна посудити у православних симпатіях. Церква збудована також виключно власними силами гуцулів. Її посвячення відбудеться на Рождество Пресв. Богородиці 21. вересня ц. р.

Гостював цього літа у Ворохті довше, ніж коли небудь (повних десять днів), український театр ім. Тобілевича — найкращий з усіх теперішніх українських мандрівних (на жаль!) театрів, з пп. Кривіцькою і Совачевою та Бенцалем і Блавацьким на чолі. Саля Нар. Дому на всіх виставах була вщерть виповнена, а артисти, крім морального і скромного матеріяльного успіху мали й те вдоволення, що могли бодай трохи відпочити серед чудової гірської природи.

Врешті 15. ц. м. Вп. Шмериковська-Приймова й Михайло Голинський дали у Ворохті спільний концерт, який не посоромився би й великої концертової салі з найбільше вибагливою зах.-европейською публикою. Голинський, як звичайно, імпонував своїм феноменальним голосом, його могутньою скалею і чудовим металічним звуком. Пані Шмериковська-Приймова захоплювала знову своєю співочою культурою і прегарною інтерпретацією усього співаного. Коли в п. Голинськім пізнати відразу, що це оперовий співак й оперові арії виходять у нього краще від пісень, — пані Приймова є виключно піснярною: той тип артисток-співачок, у нас майже зовсім незнаний, є у великій пошані на Заході й пані Приймова, зі своїм милим голосом, яким орудує дуже дискретно, не форсуючи його, та своєю музичною інтелігенцією, безумовно малаб у західній Европі великий успіх. Концерт тих артистів згуртував у Народнім Домі майже всю українську, польську й жидівську інтелігенцію, що перебувала в той день у Ворохті.

Оживлення українського національно-культурного руху у Ворохті є надзвичайно відрадним фактом саме в цьому році, коли виринула нова поважна небезпека для українства цієї частини Гуцульщини від т. зв. кліматичної комісії, яка урядує від часу, коли, за протекцією надвірнянського старости Сокула (швагра ген. Складковського), Ворохта дістала честь офіціяльної кліматичної місцевости. Стягаючи від літників по 10 зол. кліматичної такси, клімат. комісія обіцювала зразу завести за ці гроші електрифікацію місцевости, парк і орхестру. Замісць того всього — гроші літників призначує „комісія" на будову... польського „Сокола", зараз напроти нової церкви й Народнього Дому; головою кліматичної комісії є надлісничий Гірш, офіціяльний бебек, але по суті закаптурений ендек. Очевидно, що й громадська рада зараз призначила на будинок „Сокола" дерево з громадського ліса, дарма, що згаданий надвірнянський староста до нині не затвердив постанови гром. ради про висиґнування дерева на будову Народнього Дому. Одночасно ворохтянські дороги находяться у страшенному стані (а ті, що є, роблені в шарварку), не впорядковано ніякого місця для купелі (пляжі), не дається людям абсолютно нічим пізнати, що це „кліматична" місцевість з „кліматичною комісією", якій треба складати 10-ти золотову данину: замість усього того йдуть гроші на цілі „Сокола"... Тому, повторяємо, добре діється, що у відповіді на таку політику ожився український рух, опертий на наймогутнішій силі — місцевих свідомих гуцулів. *(К.)*

—o—

З життя української еміґрації.

Популярний концерт української народньої пісні в Білгороді.

З Білгороду дістаємо у справі статейки під повищим заголовком таке пояснення: „Допис, поміщений під повищим заголовком з Білгороду в ч. 150 „Діла" був остільки неточний, що підписаний ненадумуючись взяв з програми імя соліста п. Удовицького, який мав відспівати пісню „Дивлюсь я на небо". Тимчасом сам п. Удовицький задля недиспозиції голосу і болю горла відказався від виступу, а п. диригент на його місце дозволив на виступ другій особі, яка недописала. П. Удовицький, дуже добрий, молодий співак, зі знам. голосом, є учнем школи сольового співу. В імя правди я почуваюся до обовязку спростувати у цьому названий допис, щоби нею не пошкодити доброму імені і добрій репутації молодого співака в його майбутній карієрі і прохаю вельмишановну редакцію помістити ці мої стрічки у однім з найближчих чисел часопису, а п. Удовицького прохаю з моєї сторони про вибачення за мою випадкову неувагу до його особи. Іван Будз.

—o—

З судової салі.

Апеляційна розправа проти українських пластунів. — Звільнення всіх пластунів крім одного від вини і кари.

Вироком городського суду в Самборі до чспр. IX. Кг. 162/31 признано винними і засуджено за заснування тайного товариства „Пласт" у Зарайську Стефана Футалу на 4 місяці (в узгляднені слідчого арешту через 4-ри місяці), Антона Сілецького на два місяці, дальших Миколу Когута, Гриня Ґавдуна, Василя Стр...ського, Прокопа Дуду, Дениса Ладаная, Яна Піцюру, Федька Плахтія, Івана Плахтія, Осипа Кобилянського Олексу Кобилянського, Василя Тимчишина, Федька Фуканьчика, Івана Когута і Василя Білограда по 1-му місяцеві арешту з завішенням їм кари на протяг 3-х літ.

Оборонці адвокат д-р Кіцула й Іван Білинський зголосили апеляцію від вини і кари, а прокуратор з причини завішення кари.

Дня 12. серпня 1931. р. відбулася апеляційна розправа перед Окружним Судом у Самборі до ч. III. Ка 410/31., котрий по річевій і юридичній обороні адвокатів: радника Івана Білинського і д-ра І. Роґуцького проголосив вирок, відкидаючи апеляцію щодо Стефана Футали (котрий і так відсидів кару в слідстві) а зрештою змінив вирок городського суду в Самборі, увільняючи всіх інших від вини і кари.

Так покінчилася остання пластова розправа.

—o—

Румунія перед революцією.

Октавіян Ґоґа, б. румунський міністр за аверескаиського уряду в розмові з представником часопису „Адеверул" представив чорними красками теперішнє положення Румунії. Між іншим він сказав: „Стверджую, що наше публичне життя виказує всі познаки передреволюційного руху. Стоїмо перед великими потрясеннями і якщо вони досі не наступили, треба це завдячувати лагідній вдачі румунського народу. Я не алярмант і виджу наслідок моїх слів. Але так бачу моїми очима, що виділи багато, і розумію, що означує розпад держави, бо в кількох державах я слідив за тим у всіх подробицях".

Урухомлення укр. приватної ґімназії в Дрогобичі.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ"

подає до відома, що на інтервенцію представника Президії Гол. Управи в Кураторії дня 26. серпня ц. р. п. Куратор заявив, що годиться на отворення української приватної ґімназії в Дрогобичі. Родичі мають звертатися за інформаціями до управи ґімназії, Дрогобич, вул. Сніжна.

—o—

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне (191) число „Діла" зайняла поліція з причини конфіскати допису о. Василя Пришляка з Підгорець, пов. Золочів. Видано другий наклад. Є це 48-ма конфіската нашого часопису в цьому році.

— **Вручення почесної грамоти „Рідної Школи".** Делеґація Головної Управи „Рідної Школи" в особах дир. В. Кузьмовича, д-ра В. Коновальця і ред. І. Ющишина вручила дня 25. серпня ц. р. грамоту почесного членства т-ву „Дністер". Це перший у нас випадок, що товариство стає почесним членом „Рідної Школи". Т-во „Дністер" за весь час свого існування служило видатною помічю „Рідній Школі", допомогло їй до купна будинків при вул. Мохнацького, віддало даром або за великою знижкою під ужиток шкіл „Рідної Школи" свій будинок при Городецькій вулиці ч. 95, дає по дуже зниженій ціні приміщення захоронкам, вкінці допомагає „Р. Ш." грошево. У доказ вдячности наступило почесне членство. З цієї нагоди висказатиб побажання, щоб інші наші економічні інституції вступили в сліди „Дністра". „Рідна Школа" малаб би матеріяльну допомогу, а така співпраця економічних інституцій з найбільш відповідальною за майбутнє обличча нації установою, малаб би незвичайний моральний вплив на наше громадянство. При врученні почесної грамоти були з боку товариства „Дністер" приявні члени Надзірної Ради през. Сосновський і інж. Мудрак, а з членів дирекції през. В. Децикевич, дир. Я. Колтунюк і дир. І. Ґижа.

— **Закінчення літнього сезону в Черчі.** На закінчення літнього сезону в Черчі відбудуться в неділю 30. серпня ц. р. **Великі Вечерниці з танцями** в салі „Палатки". Гості зі Львова мають догідне зал. получення: Виїзд з гол. двірця 9.50, приїзд до Черча 13.15. У відповідь на численні запити інтересантів щодо осіннього сезону в Черчі Управа Живця повідомляє, що останній сезон кінчиться аж 1. жовтня, так, що весь вересень купелі тривають безперервно. Ціни знижені.

— **„Вже й многая літа не вільно співати!"** Ще в червні ц. р. відбулося в селі Серафинцях, пов. Городенка, свято матери. На закінчення свята хор заспівав всім українським матерям, бо-ж це свято матери, многая літа. Та десь в півтора місяця пізніше городенське староство покарало голову „Союза Українок" в Серафинцях, заходом якого це свято відбулося, гривною 5 зол кари за те, що хор співав „многая літа", а що, мовляв, не було в програмі, отже як „пшекрочене програму" підлягає карі. Цей випадок повинен зацікавити нашу посольську репрезентацію.

— **Позір Равщина!** Дня 6. вересня ц. р. обходитиме в Раві Руській українське громадянство 30-літний ювилей у честь митр. Шептицького. Просимо громадянство равського повіту і доокличних повітів взяти численну участь у цьому святі — **Комітет.**

— **Литовська розвідка про Україну.** Великий литовський літературно-наук. місячник „Вайрае" (Кавнас) в числі за липень-серпень розпочав друком розвідку І. Борщака про українське питання в 19. віці. Автор спеціяльно зупиняється на деяких моментах, спільних українському й литовському національному відродженню.

— **Нова молода українська співачка.** У варшавському щоденнику „Польска Збройна" (ч. 179.) находимо у відділі „З артистичного життя" замітку п. н. „Нова звізда", в якій дослівно читаємо: „Дня 30. червня ц. р. відбувся в льокалі „Союзу артистів польських сцен" під проводом голови Союзу п. І. Диґаса, секретаря цьогож т-ва Павловського і членів жюрі кваліфікаційний іспит нових співацьких звізд. Між іншими витримала іспит зі знаменитим висліддом одна з чолових кандидаток п. **Евгенія Ласовська,** в особі якої набуваємо без застережень великий співацький талант, який скоро напевно заблисне повним сяєвом першорядної сценічної звізди". Зазначуємо, що панна Евг. Ласовська є нашою землячкою та що безпосередньо по іспиті заанґажували її до міського театру у Бидгощі. Ми бажаємо нашій молодій надійній землячці якнайкращих успіхів та світлої спі-

---

ранком не витерпів і повернув на почту. Чемна панянка при телеграфі переглянула всі депеші із трьох днів узад. До „неї" взагалі не було ніякої депеші.

До кінця „девятиднівки" лишилося мені ще два дні. „Finis coronat Opus". Як застарілий грішник каючись точнісінько сповнює накладену покуту, так я в ці останні два дні сповнював нестеменно всі години моєї „ординації". І води і — купелі і — краплі і — порошки і дієта, а все те в скріпленій дозі, мірі та формі, щоби дігнати прогайнований час. Третього дня пішов я до лікаря.

Знову мене місили, душили, стискали, вязали, рахували, міряли, аналізували, і знову очі вилазили, а піт горохом з чола лився. Лікар настоював, чи я точно все виконав, як було ним запоряджене.

Я впевняв, що так.

Був дещо здивований. Але — від чого-ж він лікар? — і сказав: „Ваш орґанізм належить мабуть до тих, на які трускавецькі купелі та води поволі ділають... Одначе цим не знеочуйтесь. За якийсь час повторіть лікування (тут мене аж підкоробило), а бажаний вами успіх буде. На всякий раз, поліпшення — замітне (говорячи це, дивився крізь вікно) і я вам, відповідно до вашого стану припишу рецепт..., як..."

Я вийшов від нього в настрої, подібнім як тоді...

Лишалося піти до ваги і перевірити, скільки кільоґрамів я в Трускавці лишаю. Це-ж була головна ціль лікування. Першій вазі в дроґерії не дав віри; пішов на закладову, — показувала так само!

Аж страх, аж жаль було дивитися!...

Три тижні такої совісної, інтенсивної, точної курації, ярської дієти — а везу домів два і пів кільоґрама більше як привіз.

На другий день випорожнивши свою калитку, та ще запозичившись у добрих людей на дорогу, вертав я домів, роздумуючи як блудний син над суєтою цього світу з непохитною постановою оминати Трускавець, який одним нічого не годен зашкодити, другим нічого не годен помогти.

Каючись і втихомирюючи непокірне серце, вертаю до давніших занять.

І давніх ідеалів, про що свідчать оці мої листи.

вацької будуччини.

— **З львівської хроніки.** Леон Спіндра при вул. Локетка, пробував отруїтися йодиною. — З мешкання Рубіна Вайнштайна, вул. Газова 6, вкрали злодії вбрання вартости 450 зол. — Шоферові Феліксові Чихилікові вкрала невідома дівчина 50 зол. підчас почастунку в ресторані.

— **З краєвої хроніки.** Дня 25. серпня на вул. Сінній у Перемишлі поразив урваний електричний дріт восьмилітнього Осипа Лещаківського, а вбив на місці Юлію Ґелу, що помагала його врятувати. — До дрогобицької громадської каси вломилися невідомі злодії веч. 24. ц. м., але найшли в ній тільки 67 сот.—У Витковї Нов. радехівського повіту, згоріло 8 господарств. Шкоди 100.00 зол. — У селі Дусанові, перемишлянського повіту, від грому зайнявся двір Маркуса Шахта; шкода біля 120.000 зол. — В хату Михайла Лотоцького в Родові, зборівського повіту, вдарив грім, спалив господарство і поразив жінку та доньку.

— **Самогубство в ліжку.** У Львові при вул. Замарстинівській 43. застрілився в ліжку в хаті своєї сестри Серадзької 25-літній робітник із Перемишля Стан. Нітефор. Причиною був мабуть нервовий розстрій.

— **Утопилася в Сяні.** Біля Острова (в Перемищині) втопилася 20-літня Ядв. Пляцерівна зі Стрия. Причина: матеріяльна нужда.

— **Шкільництво в Румунії.** Референт середнього шкільництва при румунському мін-стві освіти предложив урядові звіт з останньої редукційної акції. З нього виходить, що в цілій державі розвязано 54 середні школи, з яких 39 будуть тепер удержувати комітети родичів, а 14 шкіл щезнуть цілковито. Із 340 учителів середніх шкіл 170 остають на своїх місцях при школах, удержуваних комітетами родичів. Платню будуть діставати з міністерства. 105 учителів буде перенесених до інших шкіл, а 44 остались без заняття.

— **За високий льокаторський податок.** Мешканці міста Львова ждуть на відповідь президента міста інж. Бжозовського на інтерпеляцію радного п. Більбля, що львівський маґістрат думає зробити зі справою за високо побираного льокаторського податку. Від 1925 р. стягає маґістрат річно по 400 тисяч зол. за багато, що дало досі кількаміліонову суму. Найвищий адміністраційний трибунал у Варшаві рішив ще 1929 р., що виміри цього податку треба спростувати, домагаються цього представники зорганізованих податників, а проте маґістрат і воєвідський уряд обстоюють дотеперішній вимір, нехтуючи зовсім голос найвищої влади. Відповіди през. Бжозовського надіються на найближчому засіданні міської ради.

— **Смерть від грибів.** У Глубічку (пов. Борщів) затроїлися смертельно грибами Тереса Орловська та її 6-літній син Войтіх.

— **Смерть чи самогубство?** Власник санаторії „Віта" при вул. Листопада 22. у Львові заанґажував звільнену з посади зі заг. шпиталю стипендистку воєвідства Лідію Кусову з Томашова Люб. Вона мала вступити на службу 1. вересня, а що не мала де жити, то прийшла скорше до санаторії. Її найшли неживу у лазні санаторії в ванні.

— **Самовбивчі замахи.** На вул. Корняктів у Львові пострілилася з револьвера вчителька Марія М. Її відвезли до шпиталю. — При вул. Бальоновій 8. зажила якоїсь отруї Розалія Ф. Її також відвезли до шпиталю.

— **Кат в Самборі.** Присудом суду присяглих в Самборі засуджено Федя Ковальця з Погорець, пов. Рудки, на кару смерти через повішення за це, що убив свого вуйка сокирою в лісі і зрабував йому 200 зол. Касацію, внесену оборонцем з уряду д-ром Ґельбером, найвищий суд відкинув, а що президент відмовив уласкавлення, то на днях буде виконаний смертний присуд. Сподіваний приїзд ката до Самбора викликав велике враження.

—**Русифікація Закарпаття.** „Русский Вістник", офіціяльний орган москвофільського „автономного союзу", в ч. 34. з дня 20. ц. м. під наголовком „Кінець українізації в пряшівській учительській семинарії" повідомляє, що епископ Павло Гойдич звільнив дотеперішного директора, галицького українця, Мацієвича, а призначив директором цієї семинарії відомого москвофіла д-ра Степана Гойдича. „Русский Голос" радіє з того приводу і жаліє, що сталося це трохи пізно, бо звільнення Мацієвича давно домагалися священики, учителі і громадяни (?!).

— **Жіноча мода і охорона птах.** Товариство охорони звірят звернулося до жіноцтва з покликом, щоби не поширювало моди ношення пташих пер на капелюхах, бо така мода винищує пташню.

— **Буря на Каспійському морі.** Від кількох днів лютує буря на Каспійському морі. Чотири чайки з залогою 23 рибалок затонули без вісти.

— **Кабінет з 1 міністром,** а саме дотеперішнім премієром Кіхенталем урядує в Брунщвіку. Сойм в Брунщвіку ухвалив редукцію решти міністрів для ощадности.

— **Місто без дощу.** В Еспанії є місто, в якому вже від 7-ох літ не впав дощ. Всі потоки та канали повисихали. З огляду на посуху пожежа прибирає там страшний вид; перед двома роками згоріло село з 400 домами, а води, щоби гасити пожежі не було.

— **Стрілянина в атенському театрі.** Підчас виголошування сатири на членів грецького уряду, вискочили на сцену три озброєні мущини і почали стріляти до актора. Актор утік, стріли вбили театрального механіка і ранили трьох помічників.

— **Буревій над Білгородом.** Велика буря, яка лютувала в околицях Білгороду, знищила містечко Великий Бечкерек і завалила там 150 домів, а також позривала дахи з інших домів. Дооколичні села знищені.

— **Після повіні у Китаю.** На водах залитих околиць плавають тисячі трупів. Серед утікачів з тих околиць ширяться пошести.

— **До С. Р. С. Р.** виїзджають навіть з Америки. Більшовицьке торговельне представництво набирає в Зединених Державах 6 тисяч кваліфікованих робітників.

— **Життепис у 334 томах.** У 19-ті роковини смерти великого цісаря і творця могутности Японії, Мейджії, після 10-ти літньої праці закінчили його життепис, який є 334 томовою книгою.

ОСТАННІ ВІСТИ

АКЦІЯ ПОМОЧІ БЕЗРОБІТНИМ У ПОЛЬЩІ.

На конференції ради міністрів обговорювали звіт мін. комісії боротьби з безробіттям. Зачувати, що покличуть до життя дві установи: Комісію для боротьби з безробіттям при голові ради міністрів і суспільний комітет несення помочі безробітним при мін-стві вн. справ. Перша організація з уряд. чинників матиме за завдання зменшити число безробітних при помочі засобів, які є в істнуючому сусп. законодавстві, завданням сусп. комітету буде створити мережу сусп. комітетів несення помочі безробітним у всьому краю, щоби роздавати безробітним харчі в натурі, одежу, отоплення і т. д.

ҐАНДІ У ЛЬОНДОНІ.

Зі Сімлі повідомляють: У вислідi останньої конференції Ґандія з віцекоролем у справі участи Ґандія в конференції Круглого Стола, той останній виїзджає 29. серпня до Анґлії.

СТРІЛЯНИНА В МЕКСИКАНСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

На засіданні мексиканського парляменту підчас дискусії над обвинуваченнями проти губернатора стейту Джеліско прийшло до стрілянини. Один посол був убитий, 4 ранених. Загалом упало 60 стрілів.

Дописи.

ІҐРОВИЦЯ. пов. ТЕРНОПІЛЬ. *(Ювилейне свято в честь Митрополита Шептицького.)* Минулого місяця громадяни Іґровиці святкували ювилей свого Архипастиря митрополита Андрія. Старші громадяни памятають дуже добре, як перед 25 роками у 1906 р. той самий владика, тоді ще в силі віку, гостив між ними з нагоди посвячення нової церкви та з блеском в очах згадують і розказують, як виголошував до них прегарні проповіди. Від тоді минуло чверть віку. І знають всі громадяни, скільки владика за цей час зробив добра свому народові. Ювилейне свято уладжено заходами всіх іґровецьких українських установ. В день свята рано відправилась торжественна Служба Божа, а вечором в гарно прибраній зеленю читальняній салі відбулася концерт-академія, яку розпочав місцевий парох о. Степан Вонс довшою промовою про життя і діяльність Митрополита та про його значіння для української церкви і українського народу. Відтак слідували на переміну виступи хору і деклямації. Місцевий хор, що має вже свою заслужену славу з концертових виступів на тернопільській естраді, відспівав вдатно під управою п. Вонсової Леонтовича: „Думу про Почаївську Божу Матір", Тележинського: „Пасли пастирі", Котка: „Страшний Суд" і Бортнянського: „Ангел вопіяше". Хорові твори безперечно одні з трудніших, але хор виконав їх зовсім поправно. З деклямацій найвдатнішою була Б. Лепкого: „В храмі св. Юра", яку з повним зрозумінням і запалом виголосив п. Іван Мацієвич. Добре деклямував також п. Володимир Скульський, а всіх слухачів заінтересувала маленька декляматорка Ольга Мацієвич. Хор і саля відспівали грімко сердечне „Многая літа!" в честь Ювилята. Так відбулося в Іґровиці ювилейне свято Митрополита, а чистий дохід зі свята в квоті 20.26 зол. відіслано на будову шпиталю ім. Митрополита Андрея Шептицького у Львові.

СПОРТ.

РЕВЕРА—ПРОЛОМ 6:1 (0:1).

В товариських змаганнях з мистцем львівської „А" кляси, що відбулися 23. ц. м. в Станиславові, стало Проломові сил тільки на першу половину, коли мав значну перевагу. А вже сам початок гри заповідався навіть сенсаційно. Гураганові атаки Пролому змусили Реверу цофнути одного з нападу до помочі. Чверть години Ревера боронилася з успіхом, а в 16. м. гри впали ворота для Пролому з головки Новицького. Ревера починає грати дуже брутально. Соболевський копає Кардаша, що впав на землю, в плечі, але суддя п. Візельберг удає, що не бачить того. За хви-

лю Удерський робить під Кардашем ординарний місток, а суддя диктує вільного до Пролому. В такій атмосфері кінчиться перша половина. Після перерви Ревера має значну перевагу. В Пролом заводить цілковито поміч. Вислід цієї частини гри 6:0 для Ревери вповні заслужений. Видців около 1000.

ПРОЛОМ II.—ГІРКА II. 2:6 (2:3).

Резерва Пролому грала тов. змагання дуже слабонько. Фатальний воротар, неповоротні оборонці, атаковці в помочі, а помічники в атаку — все те не ставить в додатньому освітленні людей, що займаються укладанням складу й виховуванням нарибку. Суддя п. Хичій.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. VIII. 1931 р. масло експортове пріма 3·40 зол., масло десерове пріма 3·30 зол., літра молока 19—20 сот., літра сметани 1·10 зл., копа яєць 5·00 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Зачинений аж до відклику.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 28. VIII. „Вулиця". — Аж до дня 31. VIII. включно вистави „Вулиці" театру „Атенеум".

Малий Міський Театр: Зачинений аж до відклику.

Театр „Атенеум" у Львові.

В пятницю, 28. н. м. розпічне гостину в Театрі Ріжнородностей варшавський театр Атенеум під дирекцією Ст. Ярача. Буде відограна голосна штука Ріса „Вулиця" при участи Ярача. У Варшаві вона стягала публику три місяці. Початок вистав 8 год. веч.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Світ без кордонів" (Адам Бродзіш).

КАСІНО: „Свавільні студентки", „Бастер Кітон боксером".

КОЛЬОСЕИ: „Гріхи вулиці", „Лявіна".

ЛЕВ: Звукова фільма „Людина сміху" (Конр. Файдт.)

МАРУСЕНЬКА: „Ранго" (фільма з африканських джунглів),

ОАЗА: „Опир в опері" (Льон Чаней).

ПАЛЯС: Роман кадета", „Трьох зломаних долею".

ПАН: „Мельодія щастя".

ПАСАЖ: „Тайна китайських пантофельків".

ХИМЕРА: „Клюб бездітних" (комедія).

СТИЛЕВЕ: „Корабель комедіянтів" і додаток: Звукова комедія

УПХА: „Гарольд Льойд жениться", „На фронті нічого нового"

Програма радіо.

Пятниця 28. серпня 1931 р.

Братислава (278,8) 19·05 Речиталь віол. **Бресляв** (325) 20·30 „Вояки", опера Гурліта. **Льондон** (356,3) Прогульковий концерт. **Штутгарт** (360,1) 21·45 Камеральна музика. **Гамбург** (372,2) 19·30 Марші і польонези. **Букарешт** 21·00 Симфонічний концерт **Берлін** (419) 18·10 Гавайські дуети. 20·30 „Травіята", опера. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт. **Міляно** (500,8) 20·45 „Резурреціоне", опера. **Відень** (516,4) 22·10 Танкова музика. **Мінхен** 20·15 „Легенда про св. Єлисавету", ораторія Ліста. **Будапешт** (550,5) 20·15 Циганські пісні. **Харків** (937,5) 15·00, 20·00 Концерт. 19·30 Година матери.

Субота 29. серпня 1931.

Липськ (259,3) 16·55 „Фантастична музика", концерт липської симф. орх. 20·00 „Гете", музична авдиція. **Моравська Острава** (263,4) 18·15 Концерт Соколів. 22·15 Популярна музика. **Братислава** (278,8) 17·30 Орган. речиталь. 18·00 Мадярська авдиція. **Гільверсум** (298,8) 14·40 Мандолінова музика. **Бресляв** (325) 17·15 „Жінки в молодости Гетого", Г. Даль. 19·00 Веселі хори. **Гамбург** (372,2) 16·00 Концерт дрезд. фільг. **Букарешт** (394,2) 18·00 Румунська музика. 22·15 Польська фортеп. музика. **Рим** (441,2) 17·30 Концерт. 21·00 Оперетка. **Лянгенберг** (472,4) 17·00 Камеральний концерт. **Мілянo** (500,8) 21·00 Концерт. **Відень** (516,4) 21·00 Серенада, конц. від. фільг. 22·15 Джезбенд **Будапешт** (550,5) 12·05 Балалайкова орх. 20·00 Циганська музика. 21·00 Концерт із Зальцбурга. **Харків** (937,5) 15·00, 20·00 Концерт. **Осльо** (1071,4) 20·00 Концерт радіоорх.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 28. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави 12·10, 15·10, 16·00, 17·10, 19·40 Музика з грамофонових плит. 13·10, 14·50 15·45 Комунікати. 15·25 „Моя дитина", відчит. 16·50 Відчит про Помпеї. 17·35 „Сучасний стиль", проф. Махневич 18·00 Фортепяновий речиталь. 19·00 Всячина. 19·20 Літературна гутірка. 19·50—20·10 Комунікати. 20·15 Концерт легкої музики. 21·00 Концерт із Швайцарської Долини (варш. філь. орх.). 21·30 „Жінка зі серцем", відчит. 22·00 Фейлетон. 22·15 Комунікати. 22·30 Скрипковий речиталь. 23·00 Легка і танкова музика.

Субота 29. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варш. 12·05 Програма на цілий день. 12·10, 15·10, 16·10, 16·40, 17·10, 19·40 Музика з грам. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 „Промені Рентгена на службі промислу та штуки", інж. Каспровський. 15·45 Господарський огляд. 16.00 Львівський коротнохвильний куток. 16·20 Для наймолодших. 16·50 Літературна гутірка по французьки. 17·35 „Болотне полювання в літі", ред. Вацек. 18·00 Лег. музика. 19·00 Всячина. 19·20 Технічна скринька. 19·55, 22·10 Комунікати. 22·15 Симф. концерт із Швайц. Долини (варш. фільг. орх.). 22·00 „Не стріляйте дітей", фейлетон. 22·15 Комунікати. 22·30—24·00 Легка і танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Знання" — український гімназійний матуральний курс зачнеться 1. вересня 1931 р. За інформаціями зголошуватися до 31. VIII. до Адміністрації „Діла" під „Знання", а від 1. IX. до секретаря гуманістичної гімназії „Рідної Школи" — Львів, Театинська ч. 10. 220 3—3

Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка на правах прилюдности у Львові відбудуться в днях 31. серпня і 1—3. вересня. Початок науки 4. вересня. Програма науки обіймає усі предмети (інструментальні та теоретичні) консерваторійного научного пляну. Ведеться концертовий курс (фортепян, скрипка), педагогічний курс для кандидатів до державного іспиту з музики і співу (для середніх шкіл загально образуючих) та доповняючий курс для кандидатів до дипльомового іспиту (для музичних шкіл). Як попередніми роками так і на новий шкільний рік одержав Музичний Інститут право зворотів оплати шкільної для дітей державних урядників. Секретаріят урядує і дає всякі інформації щоденно від год. 3—7 веч. — **Виділ Музичного Товариства ім. Лисенка у Львові.** 260 3—4

У прив. учит. жіночій Семинарії С. С. Василіянок у Яворові з правом прилюдности рік шкільний 1931/32 розпічнеться торжественним Богослуженням дня 2. н. ст. вересня. На днях 31. серпня, 1. і 2. вересня додатково відбуватися будуть вписи і вступні іспити на I, II, III. і IV. курс. Ново вступаючі учениці обовязані долучити до подання: 1) метрику, 2) останнє шкільне свідоцтво, 3) короткий життєпис і 4) свідоцтво лікарське. — **Дирекція.** 280 3—3

У справі триднєвого курсу католицької акції для делеґатів усіх трьох наших епархій, який мав відбутися у Львові в днях 3—7 вересня ц. р., просять нас повідомити, що з причини невикінченої ще реконструкції будинку духовної семинарії, в якій згаданий курс мав відбутися, речинець його пересунений на дні 22, 23, 24 і 25 вересня ц. р. Подрібні інформації в цій справі подасться інтересованим у свій час. З огляду на пересунення речинця курсу зголошення приймається до дня 15. вересня.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 130

ПРИЯМУ 2 інтеліґентні учениці (ків) на помешкання (пл. св. Юра). Домашній харч (5 разів денно) — фортепян до вправ, солідна опіка. Ціна дуже приступна. — Зголошення під „Опіка" до Адміністрації „Діла", Львів, Ринок ч. 10. 213 3—3

ПРИЙМУ панночки на мешкання з харчем — Пашкевичева. Виспянського ч. 11. 256 2—2

ПРИЙМУ учнів на станцію. Скарбівська 5, ч. дверей 17. 264 2—3

МЕБЛЬОВАНА кімната 2 вікна, фронт, суха, тепла, постійному льокаторові. Виспянського 31. 248 3—4

УЧЕНИКИ найдуть станцію серед інтеліґентної родини по приступних цінах. Зголошення при вул. Рея 5/II пов. 6 мешк. бічна Гофмана і Гловінського. (Личаків). 303 1—2

КАМЕНИЦЮ двоповерхову, передвоєнну, солідна будова, залізо-бетон, 38 убікацій, дохід нетто 4.500 зол. річно за 50.000 золотих продасть управитель тої ж. — Львів, Телефон 70—78. 271 2—5

СУБСТИТУТ нотаріяльний змінить посаду з днем 1. жовтня ц. р. — Зголошення у М. Басараба заст. нот. у Таустім ад Чортків. 273 2—5

ПРИЯМУ НА СТАНЦІЮ 2—3 учениці до окремого покою —, з цілим утриманням. Пяніно в хаті, ціна помірковаиа. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під **„Добра опіка"**. 276 2—3

ВИНАЙМУ солідним покій і кухню. — Відомість Павлинів 12 а. Двері 4. Партер. 284 2—2

УЧИТЕЛЬКА з довшою практикою глядає цілорічної лекції на провінції з обсягу 7-кляс. нар. школи, або нижчих кляс гуман. гімн. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Учителька-32". 250 5—8

ПРИЯМУ УЧЕНИКІВ на станцію. Совісна опіка близько гімназії. — Вул. св. Тереси 2 Б. II. пов. мешк. 6 Ізидор Рудницький. 290 2—4

ДУЖЕ ДОБРУ УЧИТЕЛЬКУ з семинаріяльною матурою до науки дітей на цілий рік може поручити: о. В. Лищиняк, Львів, Вроновська 5. 2—4

ПЯНІСТКА НАДЯ БІЛЕНЬКА приймає лекції гри на фортепяні. Львів, вул. Здоровля, 12. м. 1. 314

ПИШУ на машині. Шукаю безплатної практики в адвоката. Ласкаві зголошення до „Діла" „Машиністка". 315

ПРИЯМУ учениці на помешкання. Костецька, Куркова 14. 316

ПРИЯМАЮ на станцію. Фортепян дома. — М. Цеґельська, Дунін-Борковських ч. 9. 253 3—3

КАНДИДАТ адвок. з кількалітньою адвокатською, судовою та громадянською а зокрема кооперативною практикою шукає місця зараз. Зголошення приймає з чемности: Д-р Лев Ганкевич, Львів, Руська 3. 305 1—3

УЧЕНИКІВ (учениці) прийму на станцію. Добірний харч, опіка, фортепян. Кордасевичева, Чарнецького ч. 26. 299 1—5

МОЛОДИЙ урядник на вищім державнім становищі навяже листування в матримоніяльній цілі з освіченою та з доброї родини панночкою, найрадше учителькою. Віно бажане. Зголошення з точними даними адмін. „Діла" під „Самітний". 300

ІНТЕЛІҐЕНТНА панночка, учениця найде приміщення, при солідній родині. Вул. Мурарська 33. партер, ліворуч. 301

ПРИЙМУ учеників на станцію, Рудницька, Львів, вул. Тереси 2п партер двері 12. 304 1—2

ПАННОЧКИ, найрадше з нижчих гімназійних кляс прийму на станцію. Добірний харч, опіка і евентуальна поміч у науці. Пяніно дома. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Середмістя". 306

ГІМНАЗІЯЛЬНИЙ професор прийме учнів на станцію, помірковаиа ціна. Відомість в Адміністрації „Діла". 307 1—3

КУРСИ ТОРГОВЕЛЬНІ Й. ГІРШСПРУНҐА. Личаківська 34 ВПИСИ на однорічний торговельний курс для молоді і пятимісячний для старших відбуваються щоденно від год. 10—12 та 3—6. Стенографія та писання на машинах. 309 1—2

ПРИЯМУ учеників і студентів на мешкання з харчем. Львів, Лісна 14 двері 3. 310

ЗРЕДУКОВАНИЙ нар. учитель, добрий педагоґ, шукає місця інструктора до дітей під дуже скромними умовами. Ласкаві зголошення: Дубно (на Волині). Скритка поштова ч. 9. Соловій. 1—2

ЛЕКЦІЇ шукаю при чесній родині. Вчу успішно. Студент університету. Скромний дійсно. Листи до „Діла" „Окремий покоїк для науки". 311

ВЕЛИКИЙ сонячний покій. Відреставрований. Вхід зі сходової клітки. До винайму зараз, евентуально з повним утриманням. Львів, Лісна ч. 14. двері 3. 310

ПРИЯМУ на станцію панночок з утриманням і опікою. Вул. Окульського 6, ріг Листопада. 312

2—3 ПАННОЧКИ прийму на мешкання з харчем, або без. Осібна кімната. Землянковського ч. 2. партер (біля пл. св. Юра). 313 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.